

THEATER Show van cabaretier en fysisch oceanograaf

Hoofdrol voor humor en ongemak

NIOZ-onderzoeker Sjoerd Groeskamp werkt samen met cabaretier Patrick Nederkoorn aan de theatershow *Overvloed*, die over anderhalve week te zien is. In *Overvloed* gaat Texel aan klimaatverandering ten onder, omdat het te duur is om het eiland te redden en in plaats daarvan voor de Randstad wordt gekozen. Een hilarische show met een bitter randje.

Anja Roubos
a.roubos@mediahuis.nl

Den Hoorn ■ „Want als we zo doorgaan, wordt mijn geboortehuis in Den Hoorn over 170 jaar door de zee verzwolven”, zegt fysisch oceanograaf Sjoerd Groeskamp, die sinds kort in Julianadorp woont.

Hoe komt het dat een geluwerd cabaretier twee jaar lang het podium op gaat met een wetenschapper? „Ik was vorig jaar bezig met mijn programma *Hoogtij* en de Duitstalige versie *'De Orangene Gefahr'*. Dat gaat over hoe zeventien miljoen Nederlanders als klimaatvluchtelingen in hun caravans naar Duitsland trekken. 'Schaffen wir das?' Alles moest wel wetenschappelijk kloppen en zo kwam ik bij Sjoerd terecht”, vertelt Nederkoorn, terwijl hij naar Keulen rijdt om daar 's avonds zijn voorstelling te spelen.

Afwasser

Sjoerd Groeskamp had als scholier een bijbaantje in theaterrestaurant Klif 12 in Den Hoorn. „Eerst als afwasser en later achter de bar en in de bediening, maar altijd kwam het moment dat het schort afging en je het podium op moest. Zo begon ik van mijn veertiende tot en met mijn twintigste al met zingen en acteren. Dat was fantastisch. Dit is voor mij een beetje een droom die uitkomt: met een gedegen cabaretier op het podium en dan over iets wat mij zo bezighoudt.”

Kan Sjoerd een beetje spelen? „Hij is heel droog op het podium en kan ontzettend goed spelen”, antwoordt Patrick. „Daar was ik in het begin inderdaad een beetje huiverig voor, maar hij staat soepel op het podium en kan goed vertellen. Dat had ik van de zomer al gemerkt, toen hebben we een paar keer een wandelvoorstelling in de Texelse duinen gedaan over Texel in het jaar 2280.”

Voor heel Nederland

Dat is volgens het duo het jaar waarin het eiland waarschijnlijk wordt opgegeven en overgenomen door de zee. „We wilden daarna een voorstelling maken voor heel Nederland”, vervolgt Patrick. „Onze ambitie is om volgend

jaar met *Overvloed* in de theaters te staan en ook met een boot met een theater aan boord naar plekken te varen die gevaarlijk kunnen zijn. Dat is zo'n beetje de hele Randstad, want die ligt binnen één dijkkring. Nu ik met mijn programma door Nederland toer, leer ik het land heel goed kennen en meer dan vijftig procent is risicogebied. Bij Gorkum is ook een gevaarlijke plek. Het lijkt me fantastisch om daar aan te meren en op locatie te spelen.”

Hoe inspirerend ook, het onderwerp op zich is niet bepaald om te lachen. „In het algemeen wordt je genuanceerder naarmate je je meer in een kwestie verdiept, maar in dit geval is dat helemaal niet zo. Het is superverontustend”, vertelt Patrick.

Heftig

„Voordat Sjoerd het me uitlegde, wist ik niet hoe heftig drie graden opwarming is. En dat is nog maar het gemiddelde scenario in de IPCC-rapporten (van het Europees klimaatpanel, red.), niet eens de pessimistische variant.”

In *Overvloed* worden de cijfers tot leven gebracht. „We laten het publiek invoelen wat het betekent door een beeld te geven van het leven in 2100. De items zijn geestig en wrang tegelijkertijd: de extreem hoge temperatuur, de lage levensverwachting, mensen die sneeuwtherapie doen, hoestende kinderen door de uitstootstoffen in de lucht. En we hebben een tropische ziektenquiz, want die ziekten komen hier dan voor. Je ziet nooit het totaalbeeld; wij schetsen dat en dan ook nog wetenschappelijk verantwoord.”

Urgentie

Sjoerd hoopt dat dit meer doordringt dan de nieuwsberichten over klimaatverandering. „In het nieuws mis ik de urgentie heel erg. We hebben nog maar tien tot vijftien jaar om er iets aan te doen. Ik wil mensen daar bewust van maken. Het verbaast me hoeveel ik bij het uitzoeken van de wetenschappelijke kant nog leer, terwijl het mijn vakgebied is. Het was zo'n droevige dag toen laatst het IPCC-rapport uitkwam. Het is duidelijk niet geschreven voor het grote publiek, maar die boodschap is zo vreselijk, ik wil dat mensen weten wat er op ons afkomt.”

Te zien

De try-out van *Overvloed* is vandaag en vrijdag 22 oktober te zien in De Toegift, voorheen Klif 12, in Den Hoorn en op zondag 24 oktober in de Tolhuistuin in Amsterdam tijdens het Warming Up Festival.

Is het niet moeilijk om cabaret te maken over zo'n zwaar onderwerp? Patrick: „Ik vind het altijd leuk om een voorstelling over een actueel onderwerp te maken. In 2018 maakte ik met Jan Beuving en Tom Dicke al 'Leuker kunnen we het niet maken', een voorstelling over de toeslagenaffaire.” „Voor een van de liedjes hebben we nog de Annie M.G. Schmidt-prijs

gekregen. Toen was er al heel veel informatie over, maar iedereen keek weg. Dat gebeurt ook bij dit onderwerp: wat er moet gebeuren, gebeurt niet. Het menselijk ongemak is altijd de bron van humor. Er zit ook heel veel humor in het Nederlandse zelfbeeld. We denken altijd dat we het heel goed doen, maar we hangen onderaan allerlei lijstjes over klimaatmaatregelen en

qua risico staan we helemaal bovenaan.” Ook al zegt Sjoerd dat het niet hun bedoeling is om mensen te vertellen wat ze moeten doen, lijkt dit alles nogal confronterend. Hoe reageert het publiek daarop? „Op Texel gingen de mensen er goed in mee. Dat merk ik ook bij mijn eigen voorstellingen”, zegt Patrick. „Die zijn dan ook niet belerend,

maar openen een wereld. En daar is behoefte aan. Het gaat om complexe problemen en het is fijn om het er samen over te hebben. Dat is helend.” „In Duitsland zijn ze er meer mee bezig, daar denken de mensen er actief over na. De verbazing is groot als ze horen dat de Nederlanders er zo weinig mee bezig zijn. Zij houden heel erg van Nederlan-

ders.” Zelf kijkt Patrick filosofisch tegen het probleem aan. „Ik heb theologie gestudeerd en wat mij betreft is het ook een zingevingsprobleem.” „We zijn niet verbonden met de natuur in onze directe natuur en zijn aan het overconsumeren. We willen veel hebben. Maar je kunt ook de vraag stellen: welke wereld

zou je willen achterlaten? Sjoerd zoekt de oplossing in techniek, bijvoorbeeld door de Noordzee af te sluiten met een dam bij Noorwegen en bij het Kanaal. Vanuit onze verschillende achtergronden gaan we die discussie aan.” Een theatershow op basis van de samenwerking tussen een cabaretier en een fysisch oceanograaf is ook best wel uniek, denkt Sjoerd.

Patrick Nederkoorn en Sjoerd Groeskamp in actie tijdens hun wandelvoorstelling in de Texelse duinen.

ARCHIEFFOTO JOHN ZUIDEMA

„ Een droom komt uit: met een gedegen cabaretier op het podium en over iets wat mij zo bezighoudt

„ Voordat Sjoerd het me uitlegde, wist ik niet hoe heftig drie graden opwarming is